במדינה

(המשך מעמוד 21)

ולהחלטתה הנחושה של התנועה שלא לוותר גם על שטחים חשובים אלה.

אנשי התנועה למען ארץ־ישראל השלמה, נכשלו אומנם בניסיונם לגרור את ראש הממשלה למלכודת מילולית, אך לפחות בתחום אחד נחלו הצלחה מוחצת: התנועה, שהוגדרה לפני עשר שנים, בתחילת דרכה, כתנועה של משוררים וסופרים שאין להם מה לעשות בשעות הפנאי, קיבלה מעמד של גוף הנהנה מבירכתה ומתמיכתה של ממשלת ישראל שבעזרת תקציב משרד־החינוך מימנה את הכנס שלה.

ביטחון

מצביא המטוסים

מפקד חיל־האוויר היוצא, האלוף בני פלד, היה הצפחה כבונהיבוח — כישלון כמפקד

מפקד חיל־האוויר היוצא, האלוף בנימין פלד, עזב את צה"ל בטריקת דלת טלוויזיונית. בהופיעו בשבוע שעבר במיסגרת תוכנית מוקד, עם סיום תפקידו כמפקד חיל־האוויר, היה פלד האלוף הראשון בצה"ל שעוד בהיותו במדים מתח ביקורת פומבית בלשון בוטה, על המטכ"ל, על צה"ל, על העם ובצורה עקיפה גם על שר־הביטחון.

לא היתה זו הדלת הראשונה אותה טרק פלד עם פרישתו. כאשר נמסר לו בשעתו על סיום כהונתו בחודש אוקטובר השנה, דחה פלד הצעות להמשיך לשרת בצה"ל בתפקידים אחרים, הצהיר: „אני הולך להיות אינסטלטור."

עבור צופי הטלוויזיה היתה ביקורתו הנוקבת בבחינת הפתעה. אולם אלה ש־הכירו את האיש מקרוב לא הופתעו. לאורך כל שירותו הצבאי במשך שלושים שנה היה פלד ידוע כבעל דעות עצמאיות שלא היסס מעולם לבטאן בכל פורום בתקיפות ובעקשנות מבלי להתחשב בתגובות עליהן. אופייני למותחי־ביקורת חריפה מסוגו הוא שהם משוכנעים בכל לב בצידקתם, אינם מוכנים לקבל כל ביקורת על עצמם. והביקורת על פלד, במיוחד בתפקידו כמפקד חיל־האוויר, היא קשה לא פחות מהביקורות שהוא השמיע.

טפיחה על השכם. בני פלד השאיר אחריו בצה"ל חיל־אוויר שבעוצמתו, תיחכומו, ובמודרניזציה שלו עולה פי כמה על זה שקיבל לידיו. אולם חיל כמו חיל־האוויר הישראלי אינו יכול להמדד לפי מספר מטוסיו החדישים או מידת הקידמה הטכנולוגית שלו. סקטור חשוב לא פחות היא רוח היחידה והמנהיגות של מפקדה.

מבחינה זו היה בני פלד כישלון מוחלט. „הוא היה מפקד מצויין של מטוסים אך מפקד גרוע של טייסים," אמרו עליו.

אין חולקים על כך כי פלד הוא מהמוחות המבריקים ביותר שקמו אי־פעם בצה"ל. מבחינת הכושר האנליטי שלו, יכולת החשיבה והתיכנון, היקף הידע שלו וכושר יישומו במציאות, היו לו רק מתחרים מעטים. אבל על תכונות אלה האפיל מחלטת של חוש ליחסי־אנוש.

דווקא במיסגרת צבאית כמו חיל־האוויר, שנחשב במשך כל השנים — עד למינויו של פלד כמפקדו — לשמורת־טבע אנושית, שהמוטיבאציה, המוראל וגאוות־החיל שבו נמדדו בסטנדרטים אחרים מכל מה שהיה מקובל ביחידות אחרות של צה"ל, יש חשיבות עליונה לתכונה זו. פלד, שהתגלה כאישיות ארוגאנטית ואימפולסיבית, כפר בכך במודע ניסה להשתית בסיס אחר ליחסים האישיים בתוך חיל־האוויר.

כמו עיוור צבעים שאינו יודע את מהותו של האדום, למשל, כך לא היה פלד מסוגל לתפוס עד היום בו פרש מהשירות את משמעות חסרונו זה.

באחת המסיבות של חיל־האוויר, ניסה להיות חביב כלפי אשת אחד הטייסים, טפח על שכמה במה שאמור היה להיות

אלוף (מיל.) פלד
אויבה אישית לטילים

מחווה של ידידות וחביבות. האשה זעקה מעוצמת הכאב, לא סלחה למפקד לעולם על טפיחה זו. היתה זו אפיזודה שהמחישה כיצד כוונות טובות מצידו של פלד עוררו את זעמם של פקודיו.

מיחמות אישיות. פלד ניהל אינסוף של מילחמות אישיות, רובן בנושאים שוליים וחסרי משמעות, קנה לו צבא שלם של יריבים. כך, למשל, ערך קרבות עם העתונות. בעקבות כמה כתבות ביקורת שהתפרסמו אודותיו בהעולם הזה, הטיל חרם אישי על הכתב הצבאי של השבועון. כאשר נודע לו כי שילטונות צה"ל זימנו את נציג העולם הזה לטכס קבלת פני מטוס האפ־15 הראשון שעמד להגיע לישראל, אימים פלד כי הוא עצמו יעדר מהטכס, אם לא תבוטל ההזמנה.

באותה מידת קנאות התיחס גם לנושאים אחרים, חשובים יותר. כך, למשל, הוא לא יכול היה לשכוח את עוצמת הפגיעות של טילי הנ.מ. המצרים והסורים במטוסי חיל־האוויר במילחמת יום־הכיפורים, שם לעצמו למטרה לפתח שיטות באמצעותן יוכלו מטוסי־קרב להכות בטילים. מבקריו, שסברו כי אין זה מעידיו של חיל־אוויר, וכי חשוב יותר לפתח שיטות חדשות באמצעותן יוכל חיל־האוויר להשיג את יעדיו המוגדרים, טענו כי הוא חש איבה אנושית לטילים שפצעו את גאוותו.

פרישתו של פלד מחיל־האוויר תאפשר ליורשיו לחדש את מסורת טיפוח היחסים האנושיים בתוך החיל, כדי שהאנשים ולא הכלים הם שיקבעו את דמותו.

יחסי־חוץ

החבורה העגומה

„אז מה חדש?" שאל השגריר הרצוג. הוא טעה.

„אז מה חדש?" שאל בלעג ראש מישלחת־ישראל באו"ם, חיים הרצוג, יונה לשעבר שהפך עתה אחד המשרתים הראשיים של ממשלת בגין.

היה משהו חדש: זו הפעם הראשונה נשארה ישראל בודדה לחלוטין בהצבעה בעצרת האו"ם, כאשר גם דנמארק והולנד, מצביעות נגדה.

נושא ההצבעה היה גינוי ההתנחלות היהודית בשטחים המוחזקים, תוך הפרת אמנת ז'נבה. ארצות־הברית גינתה אף היא את ההתנחלות בחריפות, אך נמנעה מן ההצבעה בעיקבות לחץ יהודי אדיר.

ההצבעה היתה בשיעור של 131 נגד אחת — ישראל עצמה. אך ייתכן כי החלק העגום ביותר בהצבעה היה דווקא מדינות נחשלות באוקיינוס השקט, המערורות באו"ם רק חיזוק.

● מלאווי — מדינה אפריקאית שחורה, הנחשבת כגרורה של אפריקה הדרומית הגזענית.

מאנקציות ראשונות. דרום־אפריקה עצמה לא יכלה להצטרף לחבורה עגומה זו. היא סולקה כבר מזמן מעצרת־האו"ם, שטענה כי ממשלת המיעוט הלבן אינה מייצגת ארץ זו, שמרבית בניה מדוכאים.

השבוע החליטה גם מועצת־הביטחון לעשות צעד חסר־תקדים: לראשונה הוטלו סאנקציות על מדינה שהיא חברה באו"ם. המועצה אסרה על כל חברות האו"ם למכור נשק לדרום־אפריקה, או לשתף עימה פעולה בתחום הגרעיני.

יוזמי ההחלטה לא כללו בה איזכור לישראל, מפני שרצו שגם ארצות־הברית תצביע בעדה, כפי שאכן קרה. אבל כל אדם באו"ם ידע כי עוקץ ההחלטה מכוון במיוחד נגד ישראל. כל שאר הספקות של המדינה הגזענית, ובראשן צרפת וארצות־הברית, כבר הודיעו שהפסיקו את האספקה לחלוטין.

לפני כמה שבועות הובהל העולם, כאשר גילה לוויין סובייטי שדרום־אפריקה מתכוננת לערוך ניסוי גרעיני במידבריותיה. ארצות־הברית אישרה את נכונות הגילוי הסובייטי, והגישה לדרום־אפריקה אולטימטום. ממשלת פרטוריה נכנעה, ויתרה על הניסוי.

[illegible]

(המשך בעמוד 25)

החוכנית הכלכלית החדשה התגלתה כמילכוד אימתי: פוגעת בשכירים, מזיקה לחעשיינים, משרתת ספסרים, מאיימת להרוס את משק המדינה

פתע גילו הכל כי המלך הוא עירום. התוכנית הכלכלית החדשה, שבימים הראשונים קשרו לה הכל כתרים וראו בה דרך לגאולת האומה וצעד שיכניס את ישראל למישפחת העמים הנאורים, נראית כמילכוד אימתני המאיים לחנוק בקרוב את המדינה אל עברי פי פחת ואל סף הקטסטרופה הכלכלית.

כמו בעבר, כן גם עתה: שני מחנות התייצבו זה מול זה: המחנה היצרני של הפועלים והתעשיינים ומחנה הספסרים, הנהנים כל השנים ממדיניות הממשלה, בין אם זו ממשלת המערך ובין אם זו ממשלת הליכוד, מבחינה זו אין הבדל רב בין יהושע רבינוביץ' לשימחה ארליך. אלא שיש הבדל בין שתי הממשלות: בעוד שממשלת המערך נאלצה תמיד לפצות את מחנה תומכיה, השכירים המבוססים, רוצה ממשלת הליכוד לפצות את מחנה התומכים שלה, המורכב משלושה עשיריונים התחתונים של האוכלוסיה.

בשבוע הראשון לאחר פירסום התוכנית, כשכל העיתונים מילאו פיהם בשיבחי המעשה, הופיע נשיא התעשייניים בטלוויזיה והכריז על תמיכתו במהפך. הוא רק דרש כי שער הלירה יהיה נמוך יותר מ־15 לירות — אולי 12 ואולי 13 לירות. כיום אין ספק שגם העיתונאים וגם נשיא התעשיינים, אברהם („בומה") שביט, מוכנים לבלוע את דיבריהם בחזרה. ייתכן כי הנשיא שביט הושפע משביט מתעשיין, המייבא חומרי־גלם, מרכיב תגרים ודוגה כי מחיר חומרי הייבוא יקטן. ייתכן גם כי שביט חשב שעליו להמשיך במדיניות התמיכה בממשלה, אפילו היא פוגעת באלה שהוא מייצגם באמצעות גזירות אשראי (ועל כך הירבה העולם הזה לכתוב). כיום אין ספק כי התוכנית החדשה פוגעת פגיעה הרסנית קודם־כל בשכירים, אך גם בייצואנים למיניהם.

העולם הזה היה היחידי שכתב כל זאת בכתבה שהופיעה אחרי המהפך, וציין כי כל שער של הלירה שיהיה נמוך מ־16 לירות לדולר יפגע קשות בייצואנים. עתה ברור לכל כי הדברים הללו התאמתו.

סקר של נשיונאל קונסלטנס, יועצי בנק לאומי, קבע כי הפיחות הנוכחי וכל הנלווה אליו יגרום התייקרויות של 60% לפחות ב־14 החודשים הקרובים. קצב אינפלציוני זה גדול ב־50% מן האינפלציה שאיפיינה את השנה האחרונה. אינפלציה זו תגרום להורדת כוח הקנייה של הלירה בשיעור דומה ולפגיעה בכל מי שהכנסתו לא צמודה; כלומר: במרבית השכירים.

ישראלים בדמות תיירים

התאם לסקר שי המכון למחקר כלכלי וחברתי של ההסתדרות, הרי 38.4% מן השכירים הישראליים משתכרים עד 4500 לירות, כולל תוספת היוקר החדשה. כמחצית השכירים משתכרים פחות מ־5000 לירות לחודש, ואילו 20% מבניהם משתכרים פחות מ־3000 לירות לחודש. הכנסה בשיעור של 5000 עד 7000 לירות לחודש יש רק ל־18.6% מן השכירים. משכורת העולה על 7000 לירות לחודש נופלת רק בחלקם של רבע מן השכירים.

הבורסה אל תיפול בפח!

השבוע היה הציבור עד לניסיון מדהים של ספקולנטים שניצלו את כל אמצעי התקשורת לתועלתם הפרטית. חברת היעוץ „נשיונאל קונסלטאנט" פירסמה מחקר לפיו צפוייה עלית גדולה בשערי הצמודים ותחיה מפולת בשערי המניות. המחקר התבסס על עלית המדד הצפוייה שתביא אנשים להשקעה בצמודים ובדולרים ולבריחה ממניות.

החברה שעשתה את הסקר מועסקת על ידי „בנק לאומי לישראל" המושקע בכמויות אדירות של צמודים. „בנק לאומי", כמו כמה ברוקרים בבורסה, הניחו בטעות כי הציבור ישתטה וישקיע בצמודים, לכן הם קנו כמויות אדירות של צמודים בימים הראשונים שאחרי הפיחות בהנחה כי יוכלו למוכרם ברווח לציבור המשקיעים. אולם המשקיעים לא הלכו שולל והעדיפו להרוויח 10־20 אחוזים בחודש במניות מאשר אותם האחוזים במשך חצי שנה בצמודים.

הקורא הנאמן של מדור זה, שנהג לפי הדרכת המדור, וקנה לפי הייעוץ בחודש האחרון את מניות מפעלי ים־המלח ובנק „איגוד", או את מניות „ירדן", יוכל בשבועיים הקרובים לממש רווחים גדולים ביותר.

חברת „ירדן" נכנסה מחדש למשא ומתן מואץ על רכישת „סונול" אחרי ש„בנק־הפועלים" ו„דיסקונט" נסוגו מן הקנייה. מנכ"ל „ירדן" דוד סופר, ייצא בשבוע הבא לארצות־הברית לחתום על הסכם הרכישה אם הבדיקה הסופית שהוא עורך בימים אלה תצדיק את התוכנית.

מניות „ים־המלח" עלו לאחרונה בגלל שתי סיבות: הראשונה, הרווחיות הגדולה של החברה כתוצאה מחוזי היצוא שעשתה ומרווחי הפיחות. אולם הסיבה העיקרית היא אחרת.

חברת האם של „מפעלי ים־המלח" „כימיקלים לישראל", הפסיקה לקבל כל מימון ממשלתי ומקור ההכנסות היחיד שלה הוא מפעלי ים־המלח. „כימיקלים לישראל" תצטרך לגייס ממקור זה כמיליארד לירות לשנת התקציב 78־77. היא תעשה זאת על ידי מכירת מניות „ים־המלח" שהיא מחזיקה ותדאג לשער גבוה ככל האפשר, על ידי הוצאת מכסימום רווחים למפעלי ים־המלח.

יש לשים לב כי בבורסה רשומות מניות „ים־המלח" בערך נקוב של 31 מיליון ל"י בלבד ובידי „כימיקלים לישראל" נותרו רק 14 מיליון מניות. בקצב הביקוש הנוכחי יאזלו המניות שבידי החברה, והיא תצטרך להוציא תשקיר, תהליך הלוקח זמן רב, על מנת לספק את דרישות הציבור.

„בנק איגוד" יהיה הלהיט של השנה. יש לצפות כל יום להודעת הבנק על רכישה עסקית גדולה שתשלש את היקף עסקיו ותכפיל את מספר סניפיו.

הבנק הרוויח עד הפיחות 90% על ההון ובתוספת ריווחי הפיחות יגיעו רווחיו ליותר מ־150% על ההון. יש לצפות לחלוקה של מניות הטבה בשעור של מאה אחוזים ואולי גם לספליט.